

ZATERDAG
5 JUNI
2021

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK

HELVOIRT

TIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

VOORAF

ORGELSPEL

TIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR
(tevens viering van SACRAMENTS DAG)

*Als een gemeenschap innerlijk verdeeld is,
zal die gemeenschap niet kunnen standhouden.*
(Marcus 3:25)

Vanaf 5 juni houden we weer vieringen in de Oude
Kerk te Helvoirt (AANMELDEN
via E-Mail (christvaniersel@gmail.com)
of tel. 0411-64 15 29,
met telkens ook een luisterviering op de website:
www.openkerkhelvoirt.nl

Komende vieringen Open Kerk:

Zaterdag	19 juni	19.00 uur	Viering
Zaterdag	3 juli	19.00 uur	Viering
Zaterdag	14 augustus	19.00 uur	Viering

*Voor wie de vieringen van Open kerk
in de Oude Kerk te Helvoirt
wil blijven mogelijk maken:
NL80 INGB 0006 2320 91
t.n.v. Open Kerk Helvoirt*

OPEN KERK

HELVOIRT

OPENINGSLIED

*Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik u horen mag met hart en ziel.*

Refrein:

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

*Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst en vrede, wees hier aanwezig.*

Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.

Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.

Refrein

Dat wij niet leven, gevangen in leegte.

Dat wij niet vallen, terug in het stof.

Zend uw geest, dat wij worden herschapen.

Refrein

Dat wij u horen, dat wij u leven,

mensen voor mensen, alles voor allen.

Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Refrein

WELKOM

Wij mensen zijn van goede wil,
maar toch sluipt het kwaad
stilletjes ons leven binnen.
Soms gebeurt dat zo overweldigend
dat het net is alsof
het kwaad het wint van het goede.
Toch is het met het kwaad niet anders
dan met een scheur in een jas:
de jas is altijd groter dan de scheur.

Welkom vanavond in deze viering,
na lange tijd weer bijeen in ons kerkje.
Welkom ook allen die op afstand
met ons meevieren
en met ons verbonden zijn,
in Gods naam.

SCHULD EN VERGEVING

Lied

*Wat ik gewild heb, wat ik gedaan heb.
Wat mij gedaan werd, wat ik misdaan heb.
Wat ongezegd bleef, wat onverzoend bleef.
Wat niet gekend werd, wat ongebruikt bleef.
Al het beschamende neem het van mij
en dat ik dit was en geen ander.
Dit overschot van stof van de aarde
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.*

BEZINNING

In een koele avondwind
het hoofd even vrij
van opdrachten en deadlines
kan Hij je zomaar
stil
aanspreken
je bevragen op je daden en gedachten.

“Mens, waar ben je?
Mens, waar was je?”

Waar was ik, toen ik nodig was?
Was ik er,
voor hem, voor haar,
toen ik het verschil kon maken?

Was ik eerlijk,
naar mezelf,
naar die naast me staat?
Morgen weer een dag,
vol beloften en kansen.

Mens, waar ben je dan?

MUZIKAAL INTERMEZZO

Adir Hu

GEBED

Zuiver mij
om te kunnen zien;
maak stil
om te kunnen horen.

Maak me liefdevol
om te dienen;
laat me geloven
om waarachtig te leven -

Gij die ik niet ken
en toch toebehoor;
niet volgen kan en
me toch de weg wijst

in tijd en eeuwigheid.

G. Amen

LIED

*Wek mijn zachtheid weer,
geef mij terug de ogen van een kind.
Dat ik zie wat is
en mij toevertrouw,
en het licht niet haat.*

EERSTE LEZING

Genesis 3:8-15

*Volgens de Bijbel leefden de eerste mensen in een
paradijs. In harmonie met elkaar en met God. Maar
dat veranderde toen ze van een verboden vrucht aten.
Daarna verstopten ze zich voor God.*

Toen de man en zijn vrouw God in de koelte van de
avondwind door de tuin hoorden wandelen,
verborgen zij zich voor hem tussen de bomen. Maar
God riep de mens: ‘Waar ben je?’ De man
antwoordde: ‘Ik hoorde u in de tuin en werd bang
omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.’ ‘Wie
heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms
gegeten van de boom waarvan ik je verboden had te
eten?’ De man antwoordde: ‘De vrouw die u hebt
gemaakt om mij terzijde te staan, heeft mij
vruchten van de boom gegeven en toen heb ik ervan
gegeten.’ ‘Waarom heb je dat gedaan?’ vroeg God
aan de vrouw. En zij antwoordde: ‘De slang heeft
me misleid en toen heb ik ervan gegeten.’ God zei
tegen de slang: ‘Vervloekt ben jij dat je dit hebt
gedaan, het vee zal je voortaan mijden, wilde dieren
wenden zich af; op je buik zul je kruipen en stof zul
je eten, je hele leven lang. Vijandschap sticht ik
tussen jou en de vrouw, tussen jouw nageslacht en
het hare, zij verbrijzelen je kop, jij bijt hen in de
hiel.’

LIED

*Gelukkig de mens
die met God leeft
en hem dag en nacht
steeds voor ogen heeft.*

*Gelukkig de mens die zijn leven
niet met kwaad garneert;
die het niet zoekt in bedrog,
niet instemt met laster en leugen.*

*Hij is als een boom aan het water;
hij zal niet verdorren,
maar vrucht dragen
wanneer zijn tijd gekomen is.*

HET EVANGELIE

Marcus 3:20-35

Jezus ging terug naar huis, en weer verzamelde zich een menigte, zodat ze zelfs niet de kans kregen om te gaan eten. Toen zijn verwanten hiervan hoorden, gingen ze op weg om hem, desnoods onder dwang, mee te nemen, want volgens hen had hij zijn verstand verloren.

Ook de Schriftgeleerden die uit Jeruzalem gekomen waren, zeiden: 'Hij is bezeten door Beëlzebul,' en: 'Dankzij de vorst der demonen kan hij demonen uitdrijven.' Toen hij hen bij zich geroepen had, sprak hij tot hen in gelijkenissen: 'Hoe kan Satan zichzelf uitdrijven? Als een koninkrijk innerlijk verdeeld is, kan dat koninkrijk niet standhouden; als een gemeenschap innerlijk verdeeld is, zal die gemeenschap niet kunnen standhouden. En als Satan tegen zichzelf in opstand is gekomen en verdeeld is, kan ook hij niet standhouden, maar gaat hij zijn einde tegemoet. Bovendien kan niemand het huis van een sterkere binnengaan om zijn inboedel te roven, als hij die sterkere niet eerst vastgebonden heeft; pas dan kan hij zijn huis leeghalen. Ik verzeker u: alle wandaden en godslasteringen, hoe erg ook, kunnen de mensen worden vergeven, maar wie lastertaal spreekt tegen de heilige Geest, krijgt in alle eeuwigheid geen vergeving, want zo iemand is schuldig aan een onuitwisbaar vergrijp.' Dit omdat ze gezegd hadden: 'Hij is bezeten door een onreine geest.'

Intussen waren zijn moeder en zijn broers aangekomen. Ze stuurden iemand naar binnen om hem te halen. Zelf bleven ze buiten wachten. Er zat

een groot aantal mensen om hem heen, en die zeiden tegen hem: 'Uw moeder en uw broers staan buiten en zoeken u.' Hij antwoordde: 'Wie zijn mijn moeder en mijn broers?' Hij keek de mensen aan die in een kring om hem heen zaten en zei: 'Jullie zijn mijn moeder en mijn broers. Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder.'

MUZIKAAL INTERMEZZO

Kol Nidre / Alle geloften
cello

OVERWEGING

De lezingen van vandaag gaan over goed en kwaad. Zijn het kwaad en het goede even sterk, of mogen we geloven dat het goede hoe dan ook overwint? En waar komt het kwaad eigenlijk vandaan? Over deze vragen gaat het in het verhaal over Adam, Eva en de slang. Dat verhaal is ons al in onze kinderjaren verteld. Er is ons toen misschien niet verteld dat dit een bepaald soort tekst is. Het is een mythe, een oer-verhaal, dat mensen aan elkaar vertellen omdat ze een antwoord zoeken op diepe levensvragen, waar iedere mens mee worstelt. Als je een mythe te horen krijgt, moet je dus op je tellen passen. Het raakt je meer dan je misschien wilt geloven!

De eerste lezing draait dus om de vraag: waarom is er van alles mis in de wereld en hoe komt dat? Ooit was dat niet zo, volgens de Bijbel. De mensen leefden in een prachtige tuin, met allerlei vruchtbomen. Van al deze bomen mochten zij eten behalve van de boom van kennis van goed en kwaad. Dat had God verboden. Maar dan duikt er een slang op, een slim dier, dat in het verhaal staat voor de macht van het kwaad. Dat dier weet de vrouw en de man zover te krijgen dat ze Gods gebod overtreden. Maar dat brengt hen niet het geluk dat ze verwacht hadden. Ze krijgen wel het vermogen om onderscheid te maken tussen goed en kwaad maar daardoor zien ze ook meteen in dat ze zich moeten schamen en ze gaan zich verstoppen voor God, maar die roept hen ter verantwoording. En dan vervallen ze in de fout dat ze de verantwoordelijkheid zich afschuiven: de man schuift de schuld op de vrouw en de vrouw schuift de schuld op de slang. Anderen de schuld geven is zo oud als de mensheid. Altijd hebben anderen het gedaan. Altijd ligt de schuld bij een ander. De ander

is begonnen. Kleine kinderen doen dat al, en volwassenen zijn daar goed in. En ook in het groot zie je dat gebeuren. Denk maar aan het steeds weer oploeiend conflict tussen de staat Israël en Hamas. Of aan de discussie over wat het ongehoorde onrecht is gaan heten: wie is de schuldige: de premier, het hele kabinet, de Tweede Kamer, de uitvoeringsinstanties?

Kort Orgelspel

Ook in het evangelie van vandaag gaat het om de vraag waar het kwaad vandaan komt en of het goede het kan winnen van het kwade. Dat laatste zien we Jezus doen: hij bevrijdt mensen van hun dwangideeën, hij bestrijdt het kwaad door goed te doen. Dat hij dit kan doen, komt omdat Gods goede geest in hem werkzaam is. Maar dat is iets waar zijn tegenstanders niet van willen weten. Ze verwijten Jezus dat hij het kwaad met kwaad bestrijdt, dat hij een handlanger is van kwade machten, dat de duivel zelf in hem de kop heeft opgestoken.

Als dat werkelijk zo zou zijn, dan zou het kwaad uiteindelijk zegevieren. Soms lijkt het wel alsof dat ook inderdaad gaat gebeuren. In de wereld van vandaag zijn er telkens weer lieden die geen kans onbenut laten om chaos te scheppen, om haat te zaaien en vitale gemeenschappen te versplinteren. Toch zal het goede ten slotte zegevieren, tenminste als we doorgaan met te doen wat Jezus en andere grote religieuze leiders hebben voorgeleefd: mensen aan elkaar smeden, broeders en zusters zien te worden van elkaar. Met zijn wijze van leven staat Jezus garant voor de overwinning van het goede.

Ook de directe omgeving van Jezus wist soms niet goed wat ze met hem aan moesten. Het is een hele kunst om Jezus te volgen in wat hij zegt en doet. Op het einde van het evangelie van vandaag horen we dat er ook verzet kwam uit zijn eigen kring, zelfs van zijn moeder en zijn broers. Zijn familieleden willen hem mee naar huis nemen omdat ze denken dat hij zijn verstand heeft verloren. Op felle toon distantieert Jezus zich dan van zijn bloedverwanten met de vaag: 'Wie zijn mijn moeder en mijn broers?' En bij wijze van antwoord wijst hij vervolgens op zijn volgelingen, die in een kring om hem heen zitten. En over hen zegt hij tot ieders verrassing: 'Jullie zijn mijn moeder en mijn broers. Iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder.'

ONDERBREKING

Orgelspel

GEDACHTENIS

Hem herkennen
in het breken van het brood.

In het brood het leven zien
met een hart dat Liefde is –

aan wie wij ons door alles heen
mogen toevertrouwen –

om wie we in geen graf berusten,
in geen dood ten ondergaan –

om wie we allen gedenken met wie
wij brood en beker hebben gedeeld
en die ons door de dood zijn ontvallen.

Vandaag noemen we hier Toos van Baardwijk-Becks rond haar verjaardag en haar sterfdag (2016). Ook gedenken wij Joke Weren-Van Bommel, die op 22 mei na een slopende ziekte is gestorven.

Denk ook aan die vergeten heengaan –
Door ongeluk of geweld het leven verliezen –
van honger en dorst omkomen -
op de vlucht afgemat bezwijken
of wegwijnen in kampen waar niet te leven is -
hun vredesmissie met de dood bekopen -
sterven van heimwee en verdriet,
zichzelf (waarom toch?) 't leven benemen.

Er zij licht, vrede , rust.

GEBED AAN TAFEL

*In het brood is het graan, de akker.
In het brood is de wassende maan,
de brandende zon.*

*In het brood is de boer die ploegt,
de hand van de bakker.*

*In het brood is de Bron en proef ik
het geheimenis van de Ene in het al.*

(Hein Stufkens)

Voor ons die in brood de aarde
proeven die het laat groeien,
de zon die het verwarmt,
de regen die het drenkt -
voor ons die weten dat brood
in 't zweet des aanschijns
gezaaid gemaaid geogst
en met zorg bereid wordt -

voor ons is te eten geven
met anderen genade delen;
voor ons is te eten vragen
mensen deelgenoot maken
aan het geluk dat we beleven,
aan de moeite die we doen,
de zorgen die we kennen,
het verdriet dat we hebben -

voor ons is samen eten,
tijd en eeuwigheid
aardedonker en hemels helder
delen met die bij ons zijn en
allen die ons zijn voorgegaan -

voor ons is brood
wat het was in Jezus' handen:
sprekend teken van het geheimvolle leven,
van het leven gegeven waarin wij allen delen.

Bidden wij nu samen hardop het gebed
dat Jezus de wereld heeft leren bidden:

ONZE VADER

Onze Vader die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede op aarde
zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij
aan anderen hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring
maar verlos ons van het kwade.

Amen.

GEBEDEN

woord en lied

Als wij te kampen krijgen
met kwaad dat zinloos
en met lijden dat uitzichtloos is,
Eeuwige, blijf ons ook dan nabij.

LIED

*Heer, hoor ons bidden aan
de vragen van ons hart.
Wil onze pijn verstaan
in 't donker van de nacht.
Reik ons uw licht weer aan
in liefde en geloof.
Kom, wakker in ons aan
de kleine vlam van hoop.*

U behoedt ons niet voor het lijden,
maar blijf ons nabij en draag ons
als het leven ondragelijk wordt.

LIED

*Heer, hoor ons bidden aan
om vrede en om licht;
voor wie is heengegaan
nieuw land en ruimer zicht.
Jij blies ons leven aan;
wij zijn jouw eigen vondst.
Jij blijft in ons bestaan,
Jouw adem leeft in ons.*

Dat wij ons niet laten meeslepen
door eerezucht en geldzucht,
maar beseffen dat wij leven
in een gebroken wereld
en kiezen voor dienstbaarheid.

LIED

*Heer, hoor ons bidden aan
in hoop en vrees bijeen.
Eén is ons voorgegaan
dwars door het donker heen.
Wie in zijn spoor geleefd,
de mensen goedgegaan,
soms pijn geleden heeft,
zal uit de dood opstaan.*

ZEGENWENS

lied

*De Levende zegene en behoede u,
de Levende doe zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.*

*De Levende verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede.*

*Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig.*

*Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.*

*Zegene u de levende en almachtige God.
Vader, Zoon en heilige Geest.
Amen, amen, amen.*

AFSLUITING

Wij delen met elkaar
een gebroken bestaan dat zich
vandaag hier morgen daar laat voelen.

Zegenen we daarom elkaar met
raad en daad, hart en handen.

En laat je door niets en niemand
ontmoedigen; in Gods naam:
Vader, Zoon en Heilige Geest.

ORGELSPEL

TEKST TER EIGEN OVERWEGING

Voor de mensen die wonen
waar het brood niet
uit de hemel valt
en de aarde te droog is
om vrucht te dragen –
die niet eens een kruimel
aangeboden krijgen –
voor de mensen die leven
in een dorre woestijn
Wil ik bidden vandaag.

Voor de mensen
die met volop brood
honger hebben –
die met water te over
dorst lijden –
voor de mensen
die hongeren en dorsten
naar een leven
waar God te proeven is
wil ik bidden vandaag.

(Uit: Peer Verhoeven, *Meegaand. Gaandeweg het jaar*, Hilversum 1988, p. 81)

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk. Organist: Jac Peeters.

Wees hier aanwezig, t. Huub Oosterhuis, m. Tom Löwenthal; Wat ik gewild heb, t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen; Bezinning, Paul Arts; Gebed, naar Dag Hammarskjöld (Peer Verhoeven); Wek mijn zachtheid weer, t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen; Gelukkig is de mens (Psalm 1), t. Peer Verhoeven, m. Willem Vogel; Overweging Harry van Hal; Gedachtenis en Gebed aan tafel, Peer Verhoeven; Gebeden, Wim Weren; Heer, hoor ons bidden aan, t. Cees Remmers, m. Willem Vogel; De Levende zegene u, m. G. Bremer, koor Kathedrale Cantorij Rotterdam; Afbeelding, Adam en Eva, olie op canvas, kunstenaar: Gabriel Alix uit Haïti (1992); afbeelding, Vijf broden en twee vissen, <http://www.kerkembodegem.be>